

PAMIĘĆ I SPRAWIEDLIWOŚĆ

1 (29) 2017

SPIS TREŚCI

Od Redakcji (Marek Wierzbicki) 13

I. Esej

■ **Marek Wierzbicki**, Między męczeństwem a przystosowaniem. Kościół katolicki w Europie Środkowo-Wschodniej pod rządami komunistów (1944–1989) 17

II. Studia

■ **Bartosz Kaliski**, Nowolipki AD 1959, czyli cud w komunistycznej Warszawie 25

■ **Wojciech Kucharski**, Audিয়েncje polityków komunistycznej Polski u papieża w latach 1945–1978 50

■ **Natalia Jakubowska**, Radio Watykańskie wobec stosunków państwo–Kościół w PRL w latach 1957–1979 72

■ **Dariusz Wojtaszyn**, Wschodnioniemiecka recepcja wymiany listów między polskimi i niemieckimi biskupami w 1965 roku 94

■ **Rafał Łatka**, Rada Główna Episkopatu Polski wobec opozycji przedsierpniowej (1976–1981) 110

- **Katarzyna Jarkiewicz**, „W obronie życia nienarodzonych”. Głos Kościoła i środowisk katolickich w debacie okołoborcyjnej w okresie Wielkiej Nowenny (1956–1966) 137
- **Piotr Olechowski**, Między ołtarzem a gabinetem partyjnym. Kościół rzymskokatolicki w sowieckim Lwowie w latach 1953–1959 w świetle raportów pełnomocnika Rady ds. Kultów Religijnych w obwodzie lwowskim..... 176
- **Arūnas Streikus**, Wpływ nauczania Soboru Watykańskiego II na rozwój zakonów na rządzonej przez Sowieców Litwie 201
- **Katarzyna Korzeniewska**, Litwin-katolik? Witold Wielki i św. Kazimierz jako bohaterowie narodowi w litewskiej prasie niezależnej 1972–1988 219
- **Paweł Wawryszuk**, Polityka władz Jugosławii wobec Kościoła katolickiego w latach 1945–1971 236
- **Vojtěch Vlček**, Procesy polityczne członków zakonów męskich i kongregacji w Czechach w latach 1948–1989 251
- **Krzysztof Busse**, „Oddajcie nam Matkę Bożą...”. Działania dezintegracyjne aparatu bezpieczeństwa wobec sanktuarium w Starej Błotnicy w świetle dokumentów SB..... 284
- **Radosław Gross**, Urowadzenie kopii obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej pod Liksajdami w 1966 roku 311
- **Ks. Piotr Tylec**, Akcja dekrucyfikacyjna w 1958 roku na terenie powiatu sandomierskiego 334

III. Varia

- Igor Hałagida, Ukraińskie straty osobowe w dystrykcie lubelskim (październik 1939–lipiec 1944) – wstępna analiza materiału statystycznego 353

- Jurij Radczenko, Policja pomocnicza, OUN a Holocaust na terenie obwodu sumskiego (1941–1943) 413

- Adam Puławski, „6 tys. [Żydów] co dzień” – „oczywiście na stracenie”. Opowieść o pierwszej depeszy Polskiego Państwa Podziemnego na temat Wielkiej Akcji w getcie warszawskim 447

- Mariusz Zajączkowski, „Legenda w najlepszym wypadku...”. Kilka uwag na marginesie wojennych losów Stanisława Basaja „Rysia” 457

- Marek Juzepczuk, Działalność I sekretarza Komitetu Warszawskiego PZPR Stefana Staszewskiego w 1956 roku... 485

- Mirosław Sikora, Współpraca Departamentu I MSW z Hauptverwaltung Aufklärung MfS w zakresie tajnego pozyskiwania nowych technologii dla przemysłu PRL i NRD w latach 1975–1990 506

IV. Dokumenty

- Mariusz Zajączkowski, „Sformować dywizje siekierników – postrach Lachów”. Przyczynek do genezy i charakteru akcji antypolskiej OUN-B i UPA na Chełmszczyźnie w pierwszej połowie 1944 roku 540

- Jacek Tebinka, Spotkanie Władysława Gomułki z Haroldem Wilsonem 555

V. Recenzje

- Barbara Klich-Kluczevska, *Tabu, rodzina i komunizm w Polsce (1956–1989)*, Kraków, Wydawnictwo Libron, 2016, 296 s. (Natalia Jarska) 585

VI. Konferencje

- Patryk Pleskot, Historia, sprawiedliwość i polityka. Międzynarodowe seminarium z cyklu „Histoire de la mémoire” (Tunis, 8 IV 2017 r.). Spostrzeżenia i impresje 593

REMEMBRANCE AND JUSTICE

1 (29) 2017

C O N T E N T S

Editorial (Marek Wierzbicki) 13

I. Essay

■ **Marek Wierzbicki**, *Between martyrdom and adaptation: The Catholic Church in Central and Eastern Europe under Communist rule (1944–1989)* 17

II. Studies

■ **Bartosz Kaliski**, *Nowolipki AD 1959, or miracle in communist Warsaw* 25

■ **Wojciech Kucharski**, *Polish Communist Politicians' Audiences with the Pope in 1945–1978* 50

■ **Natalia Jakubowska**, *Vatican radio towards the state-Church relations in People's Republic of Poland in 1957–1979* 72

■ **Dariusz Wojtaszyn**, *East Germany reception of letters exchange between Polish and German bishops in 1965* 94

■ **Rafał Łatka**, *Main Council of the Polish Episcopate and the Pre-August Opposition (1976–1981)* 110

- **Katarzyna Jarkiewicz**, “In defense of the unborn life”.
The voice of the Church and Catholic community in the
debate around abortion during the Great Novena
(1956–1966)..... 137

- **Piotr Olechowski**, “Between the altar and the party
cabinet.” The Roman Catholic Church in Soviet Lviv in
1953–1959 in the light of the reports of the Religious Cult
Plenipotentiary in the Lviv district 176

- **Arūnas Streikus**, “Between the altar and the party
cabinet.” The Roman Catholic Church in Soviet Lviv in
1953–1959 in the light of the reports of the Religious Cult
Plenipotentiary in the Lviv district 201

- **Katarzyna Korzeniewska**, Lithuanian-Catholic? Vytautas
the Great and Saint Casimir as national heroes in the Lithua-
nian independent press 1972–1988..... 219

- **Paweł Wawryszuk**, Policy of the Yugoslavian authorities
towards the Catholic Church in 1945–1971 236

- **Vojtěch Vlček**, The political trials of members of male
orders and congregations in the Czechoslovakia in the period
of 1948–1989 251

- **Krzysztof Busse**, Give us back the Mother of God...
Disintegration activities of the security apparatus against the
Stara Błotnica sanctuary in the light of the Secret Police files .. 284

- **Radosław Gross**, Hijacking the copy of Our Lady of
Częstochowa’s icon near Liksajny in 1966 in the light of the
Security Service’s materials..... 311

- **Father Piotr Tylec**, Removal of the Crucifixes in 1958 in
the Sandomierz powiat..... 334

III. Varia

- **Igor Hałagida**, Ukrainian Casualties in Lublin District (October 1939 – July 1944) – Preliminary Analysis of Statistical Material 353

- **Jurij Radczenko**, Auxiliary Police, OUN and the Holocaust in the Sumy Region (1941–1943) 413

- **Adam Puławski**, “6,000 [Jews] a Day” – “Of Course for Execution”. The Story of the first Dispatch by the Polish Underground State on the Grossaktion in the Warsaw Ghetto 447

- **Mariusz Zajączkowski**, “In the Best Case, a Legend...” Several Remarks on the Wartime Fate of Stanisław Basaj “Ryś” 457

- **Marek Juzepczuk**, Activity of the First Secretary of the PUWP Warsaw Committee Stefan Staszewski in 1956 485

- **Mirosław Sikora**, Cooperation between Department I of the Ministry of Internal Affairs and Hauptverwaltung Aufklärung of the MfS with Regard to the Acquisition of New Technologies for the Polish People’s Republic and the German Democratic Republic in 1975–1990 506

IV. Documents

- **Mariusz Zajączkowski**, “Form axemen division – dread of Lachs” . Contribution to the genesis and nature of OUN-B and UPA anti-Polish operations in Chelm land in the first half of 1944 540

- Jacek Tebinka, *The Meeting of Władysław Gomułka and Harold Wilson*..... 555

V. Book Reviews

- Barbara Klich-Kluczevska, *Tabu, rodzina i komunizm w Polsce (1956–1989)*, Kraków, Wydawnictwo Libron, 2016, 296 p. (Natalia Jarska)..... 585

VII. Conferences

- Patryk Pleskot, *History, justice and politics. International seminar of the series „Histoire de la mémoire” (Tunis, 8 IV 2017 r.). Observations and impressions* 593